

ਭਲਾ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ?

ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਕੀਤੇ। ਅਸੀਂ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਕਿ ‘ਭਲਾ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਸਚਮੁਚ ਹੋਏ ਸਨ?’ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਸਵਾਲ ’ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਡੇਵਿਡ ਹਿਊਮ ਦਾ ਡੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਪਣਾ ਤਜਰਬਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਭਲਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਭਲਾ ਗਵਾਹੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਭਲਾ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਹੈ? ਐਡਵਿਨ ਏ. ਬਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ‘ਝੂਠ ਉਸ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਚਮਤਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।’

ਬਹੁਤੇ ਸੰਦੇਹਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ’ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਂਗ ਅਵਵੇਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਈ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਜੋ ਅਜਾਦ, ਗੈਰ ਮੁਤਾਬੱਸੀ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜੋ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਥਾਂ ’ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸਿਧਾਂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ

ਜੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜ਼ਖਮੀ ਦੇਹ ਜੀ ਉੱਠੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਭ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੇਹ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀ ਨਹੀਂ ਉੱਠੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਉਮੀਦ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ’ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਛਜੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀਅਤ ਇੱਕੋ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ’ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ? ਪੰਜ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੀ ਉੱਠੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:6)। ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇੰਨੇ ਫਰੰਕ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਅਜਾਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਿਲੀ ਭਗਤ। ਗੰਭੀਰ, ਵਿਵੇਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਣਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜੀ ਉੱਠੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਵੇਖ, ਛੂਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਪਰਤੀਤੀ ਅਰ ਸਖਤਦਿਲੀ ਦਾ ਉਲਾਂਭਾ ਦਿੱਤਾ’

ਗਿਆ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 16: 14)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿਉਮ ਵਾਂਗ ਹੀ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁਤਾਬੱਸਥੀ ਧਾਰਣਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਹੋਣ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਆਪਣੀ ਅਬਦੀ ਭਲਿਆਈ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਬਰ ਵਿਚ ਦਫ਼ਨਾਏ ਗਏ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾਏ ਸੀ।

ਅਜਿਹੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ‘ਈਮਾਨਦਾਰੀ’ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਆਧੁਨਿਕ ਅਨੁਭਵਵਾਦੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਪਰਖ ਕੇ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ, ਭਾਵ ਕਬਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਫ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਪਰਨੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਛੁਹਿਆ ਸੀ।

ਬਨਾਵਟੀ ਮੌਅਜ਼ਜੇ ਇਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ

ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਮੌਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਨਾਵਟੀ ਮੌਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਿਖਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਹੈ।